

ΘΥΜΟΜΑΣΤΕ ΤΟΝ ΘΑΛΗ

Την Κυριακή 1η 9.2013 έφυγε από τη ζωή ο ομότιμος καθηγητής της πολεοδομίας Θαλής-Ιωάννης Αργυρόπουλος, στο σπίτι του στο Λονδίνο. Ίδρυτικό μέλος του Τμήματος Αρχιτεκτόνων του ΑΠΘ και πρώτος καθηγητής πολεοδομίας από το Σεπτέμβριο του 1960, υπήρξε δάσκαλός μας αρχικά, συνεργάτης και αγαπημένος φίλος αργότερα. Από το 1990, οπότε πήρε σύνταξη, κατοικούσε στο Λονδίνο με τη γυναίκα του αρχιτέκτονα Μαίρη Σταύρου-Αργυροπούλου.

Ο Θαλής Αργυρόπουλος ξεκίνησε τη διδασκαλία της πολεοδομίας στη δεκαετία του '60 εποχή παγίωσης των θεσμικών της μέσων, αλλά και ωρίμανσης και εφαρμογής ιδεών νεωτερικών για το σχεδιασμό. Ανοικτός σε νέες ιδέες, πολιτικοποιημένος, ανήσυχος και ενήμερος, ιδιαίτερα καλλιεργημένος και γνώστης της αρχιτεκτονικής της πόλης, επηρέασε τους μαθητές του με την άποψή του για τον κοινωνικό ρόλο της πολεοδομίας και τον σύνθετο τεχνοκρατικό, ανθρωπιστικό και καλλιτεχνικό χαρακτήρα της. Η εικόνα της πολεοδομίας που προωθούσε, ήταν η εικόνα μιας παρεμβατικής πολεοδομίας, προς την κατεύθυνση της αναδιανομής του πλούτου και της βελτίωσης των όρων ζωής, με ευνοϊκά αποτελέσματα, κοινωνικά και χωρικά. Είχε πάντα οξυμένη αίσθηση των επιπτώσεων στη φυσική μορφή του αστικού χώρου διατηρώντας τη ματιά του αρχιτέκτονα πίσω από τη σκέψη του πολεοδόμου.

Ο Θαλής Α. είχε νηφάλια κρίση και εξ' ίσου νηφάλια αντιμετώπιζε τους μαθητές του. Με τον ίδιο τρόπο ενεργούσαν οι τρεις συνεργάτες του, οι «Βοηθοί», όπως ονομάζονται τότε Σεμτώβ Σαμουήλ (Σαμ), Νέλλη Τσόκου και Αντώνης Τσούκας, τους οποίους είχαμε την τύχη να έχουμε, αλλά και η Μαίρη Αργυροπούλου, για την οποία παλαιότεροι φοιτητές εκφράζονταν με μεγάλη εκτίμηση. Ήταν γι' αυτό πολύ ευχάριστη η ατμόσφαιρα μέσα στην τάξη στο εβδομαδιαίο οκτάωρο μάθημα της πολεοδομίας, κάτι που δεν ήταν ο κανόνας στην εποχή μας, δηλαδή πριν από την χούντα, όταν υπήρχαν αρκετά κρούσματα αυταρχικής συμπεριφοράς μέσα στην σχολή.

Το μάθημα είχε χαρακτήρα στούντιο, καθώς για τον Θαλή η από καθέδρας διδασκαλία δεν ήταν η καταλληλότερη για το αντικείμενο. Οι διπλωματικές εργασίες θεωρούνταν πολύ δύσκολες διότι αντιμετώπιζονταν ως άσκηση σε πραγματική μελέτη. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τους ήταν η μεγάλη ομάδα φοιτητών που συνεργάζονταν για το θέμα, το συλλογικό πνεύμα που καλλιεργείτο και η στενή σχέση δασκάλου και φοιτητή.

Ο Θαλής ήταν οπαδός του μοντερνισμού, της ουσίας του, χωρίς φανατισμούς. Ήταν ταυτόχρονα μεγάλος γνώστης του παρελθόντος της πόλης για την ακρίβεια, κάθε σημαντικής πόλης της Ευρώπης. Στις εκπαιδευτικές εκδρομές οι περιπάτοι στις παλιές πόλεις της Ευρώπης, τις οποίες γνώριζε σαν την παλάμη του χεριού του, ήταν μια αλληλουχία αποκαλύψεων μπρος στα έκπληκτα μάτια μας. Όλο το παρελθόν της πόλης, αλλά και περιοχές με ενδιαφέρον για την σύγχρονη αρχιτεκτονική και πολεοδομία, του ήταν πάντα γνωστά.

Τον ξαναβρήκαμε στο Πολυτεχνείο μετά την πτώση της χούντας ως συνεργάτες του. Ήταν πάντα δίπλα μας για να μας υποστηρίξει γενναϊόδωρα σε κάθε καλή προσπάθεια, ουσιαστικά και τυπικά, χωρίς ποτέ να επιδιώξει τη δημιουργία «αυλής». Ευγενής, διακριτικός, κύριος με την πιο ειλικρινή σημασία του όρου στις επαφές με όλους, φοιτητές και συνεργάτες, ευγενής μ' ένα εντελώς δικό του στυλ, φιλικό και χαλαρό εκ πρώτης όψευς, αλλά απόλυτα συγκροτημένο και κάποτε ιδιαίτερα αυστηρό. Τηρούσε πάντα τους κανόνες της εκπαιδευτικής και επαγγελματικής δεοντολογίας, ευελπιστώντας ότι και οι άλλοι θα ενεργούν με τον ίδιο τρόπο. Βεβαίως αυτό του στοίχισε ορισμένες φορές ακριβά, αλλά ο ίδιος δεν πτοήθηκε.

Ως δάσκαλος και συνεργάτης ήταν πρώτα απ' όλα άνθρωπος της πράξης. Ας μην θεωρηθεί αυτό ότι περιορίζει την συνεισφορά του στα όρια του «τεχνικού». Είχε ευρύτατη κουλτούρα και συχνά εικονοκλαστικές απόψεις, και λόγο και άποψη πέραν της συμμετοχής σε καθαρά επαγγελματικούς χώρους για ζητήματα της πόλης που θεωρούσε κρίσιμα. Ξεχείλιζε από νεανικότητα, χιούμορ και ενδιαφέροντα μέχρι τα 90 του χρόνια.

Το στυλ το κάνει ο άνθρωπος, λέει μια μικρή σοφή φράση. Θα μας λείψει πολύ το στυλ Θαλής.

Αλέκα Γερόλυμπου, Κική Καυκούλα
Πρώην ΔΕΠ του Τομέα Πολεοδομίας Τμήματος
Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ

Θαλής-Ιωάννης Αργυρόπουλος (1923-1913).

Αρχιτέκτων ΕΜΠ (1948), πολεοδόμος University College, London (1956), μέλος του Royal Town Planning Institute, επιμελήτης στις έδρες Διακοσμητικής (καθ. Δ. Πικιώνης), Κτιριολογίας (καθ. Ι. Δεσποτόπουλος) και Πολεοδομίας (καθ. Α. Κριεζής). Πρώτος καθηγητής πολεοδομίας ΑΠΘ (1960-1990, εκτός από τα χρόνια της δικτατορίας). Δίδαξε ως επισκέπτης καθηγητής στο Λονδίνο και υπήρξε διευθυντής μεταπτυχιακών σπουδών στην Architectural Association

School of Architecture μεταξύ 1968 και 1976, οπότε επανήλθε στην Ελλάδα. Μεταξύ 1982 και 1989 χρημάτισε πρόεδρος της διοικούσας επιτροπής του πολυτεχνείου Χανίων, τεχνικός διευθυντής του φορέα για την διεκδίκηση των Ολυμπιακών Αγώνων 1996, πρόεδρος της ΔΕΠΟΣ (Δημόσια Επιχείρηση Πολεοδομίας Οικισμού και Στεγασίας) και σύμβουλος του ΚΕΔΑΚ (Κέντρο Διαφύλαξης της Αγιορείτικης Κληρονομιάς). Έχει συντάξει βραβευμένες μελέτες για τον οικισμό Πολιτεία και για την περιοχή Φαλήρου στην Αθήνα, για τον παραθεριστικό οικισμό του συνεταιρισμού των καθηγητών ΑΠΘ στη Βουρβουρού Χαλκιδικής, χωροταξικές και αναπτυξιακές μελέτες για τα Χανιά, το λιμάνι της Σούδας, την Κασσάνδρα και την Σιθωνία Χαλκιδικής, καθώς και αρχιτεκτονικές μελέτες για ιδιωτικές κατοικίες, εκ των οποίων δύο με τον αρχιτέκτονα Κ. Δεκαβάλλα. Εκτός Ελλάδας, μελέτες για έναν οικισμό στην Τεχεράνη, σχέδιο τουριστικής ανάπτυξης στο Μαρόκο, και ως μέλος του γραφείου του W. Holford, σχέδια για την ανάπλαση περιοχών στο Λονδίνο, όπως το περίφημο St Paul's precinct, καθώς και τα Royal Mint Square, Heys Wharf κ.ά. ■

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Συνέχεια από τη σελίδα 21

περισσότερο στη διαχείριση των λαθών και προσπαθούμε να μαθαίνουμε όσο γίνεται περισσότερα από αυτά.

Αν μπορούσα ίσως να ξεχωρίσω ένα "λάθος", αυτό είναι η αδυναμία ανάπτυξης συνεργιών και οφείλεται προφανώς στην έλλειψη αυτής της κουλτούρας.

Αν έχετε απέναντί σας δύο ανθρώπους με ακριβώς τα ίδια τυπικά προσόντα, πώς θα διαλέγατε αυτόν-ή με τον/την οποίο/α θα συνεργαζόσασταν;

Θα επέλεγα αυτόν που έχει περισσότερο πάθος, στόχους και φιλοδοξίες.

Ξέρουμε ήδη πολλά για την Ελλάδα π.Κ. (προ κρίσης) και, βεβαίως, για την Ελλάδα σε κρίση. Πώς φαντάζεστε την Ελλάδα μ.Κ;

Για να μπορέσω να φανταστώ την Ελλάδα μετά την κρίση, θα πρέπει πρώτα να δω κάτι σοβαρό να γίνεται από αυτούς που τη διοικούν, κάτι που να στοχεύει πραγματικά στην ανάπτυξη και το success story. Με αύξηση ασφαλιστικών εισφορών και τέλος επιτηδεύματος δυστυχώς δεν μπορώ να φανταστώ την κρίση να εκτονώνεται.

Ποια είναι τα πέντε πράγματα, που πρέπει να γίνουν επειγόντως στη χώρα, για να υπάρξει ελπίδα;

Παιδεία, Παιδεία, Παιδεία, Παιδεία, Παιδεία. ■